

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПНУ
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія
Херсонський державний університет**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАВЧАННЯ І
ВИХОВАННЯ В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ
ПРОЦЕСІВ В ОСВІТНЬОМУ ТА НАУКОВОМУ
ПРОСТОРІ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
VII Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції**

15 листопада 2024 року

МУКАЧЕВО

УДК 373.2(063)

А 43

Актуальні проблеми навчання і виховання в умовах інтеграційних процесів в освітньому та науковому просторі: збірник тез доповідей VII Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції, 15 листопада 2024 р., Мукачєво / Ред.кол.: Фенцик О.М. (гол.ред.) та ін. – Мукачєво : МДУ, 2024. –355 с.

**Рекомендовано до поширення в мережі Інтернет
науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 9 від 21 листопада 2024 р.)**

Рецензенти:

Бондар Т.І. – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту Мукачівського державного університету.

Фізеші О.Й. – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту Мукачівського державного університету.

У збірнику вміщено тези доповідей VII Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції «Актуальні проблеми навчання і виховання в умовах інтеграційних процесів в освітньому та науковому просторі». Учасники конференції розкривають проблеми педагогічної освіти та розвитку особистості, використання новітніх технологій та інновацій в освіті, виховання особистості в контексті сучасної освітньої парадигми, особливості психолого-педагогічної підготовки майбутніх фахівців до реалізації завдань компетентнісного підходу в освітньому процесі, дидактико-методичного супроводу компетентнісно орієнтованого навчання у початковій школі, сучасного стану та перспективи розвитку дошкільної освіти в Україні, теорії і практики управління освітою, історії педагогіки.

Видання призначено для науковців, викладачів, аспірантів, студентів педагогічних навчальних закладів, працівників системи освіти.

Матеріали друкуються в авторській редакції. Редакційна колегія не несе відповідальності за достовірність статистичної та іншої інформації, що надана в рукописах, та залишає за собою право не розділяти поглядів деяких авторів на ті чи інші питання, розглянуті на конференції.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

Редакційна колегія:

Фенцик Оксана Миколаївна – в.о.зав.кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту, кандидат педагогічних наук, доцент, Мукачівський державний університет.

Атрощенко Т.О. – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту Мукачівського державного університету.

Добош Олена Михайлівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту, Мукачівський державний університет.

Дудаш О.С. – доктор філософії з педагогічних наук, ст.викладач кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту, Мукачівський державний університет

Іванова Вікторія Вікторівна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри дошкільної та спеціальної освіти, Мукачівський державний університет.

Пинзеник Олена Мафтеївна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту, Мукачівський державний університет.

Швардак Маріанна Василівна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту, Мукачівський державний університет.

<i>Тетяна Альохіна, Катерина Малиш</i> ЦИФРОВА ГРАМОТНІСТЬ В УМОВАХ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ: ПОГЛЯД НА ЕФЕКТИВНІСТЬ НОВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ	50
<i>Олена Анісімова</i> ПЕДАГОГІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ІНТЕРАКТИВНОЇ ВЗАЄМОДІЇ МІЖ ВИКЛАДАЧЕМ ТА ЗДОБУВАЧАМИ ОСВІТИ	55
<i>Єва Біску, Маріанна Швардак</i> ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ТЕХНОЛОГІЇ LEGO У НАВЧАННІ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ	60
<i>Надія Брижак, Вікторія Турянця</i> ХАРАКТЕРИСТИКА ФЕНОМЕНУ ІННОВАЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	64
<i>Людмила Буцко, Тетяна Мочан</i> РОЗВИТОК ПІЗНАВАЛЬНОГО ІНТЕРЕСУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ ПРОБЛЕМНОГО НАВЧАННЯ	66
<i>Владислав Власенко, Катерина Мовчан</i> РОЛЬ БІБЛІОТЕК У ФОРМУВАННІ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОГО ФАХІВЦЯ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ	69
<i>Юлія Дзень</i> МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ АНГЛОМОВНОЇ АГРОТЕХНІЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ	72
<i>Вікторія Іванова, Оксана Вегеш</i> БІЗБОРД ЯК ІННОВАЦІЙНА ПЕДАГОГІЧНА ТЕХНОЛОГІЯ ДЛЯ СТИМУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ КОГНІТИВНИХ ПРОЦЕСІВ У ДІТЕЙ РАННЬОГО ВІКУ	75
<i>Євгенія Кампов, Маріанна Швардак</i> РЕАЛІЗАЦІЯ ПРОЄКТНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ НА ЗАСАДАХ ІНТЕГРОВАНОГО ПІДХОДУ	79
<i>Марина Куштан, Маріанна Швардак</i> ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ ВЕБКВЕСТУ	82
<i>Мирослава Метенъканич, Маріанна Горват</i> ІНФОРМАЦІЙНО-КОМП'ЮТЕРНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	86
<i>Емілія Пацкань, Тетяна Мочан</i> РОЗВИТОК ПІЗНАВАЛЬНОГО ІНТЕРЕСУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ ПРОБЛЕМНОГО НАВЧАННЯ	90
<i>Анна Петрова</i> ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ СТАНУ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ ТА ЗА КОРДОНОМ	92
<i>Людмила Прилуцька</i> ФОТОКВЕСТИ ЯК МОТИВАТОР ФОРМУВАННЯ	96

Надія Брижак

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри теорії та методики початкової освіти
Мукачівський державний університет

Вікторія Турянця

спеціальність 013 Початкова освіта
другий (магістерський) рівень вищої освіти
Мукачівський державний університет

ХАРАКТЕРИСТИКА ФЕНОМЕНУ ІННОВАЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Інновації – це не просто модний тренд, а необхідність, продиктована викликами глобалізованого суспільства та вимогами до рівня освіти його громадян. Вагомість інновацій в початковій школі зумовлена необхідністю розвитку критичного мислення, адже нові підходи стимулюють дітей до самостійного аналізу інформації, формування власної думки та вирішення проблем тощо. Завдяки цікавим формам роботи та використанню сучасних технологій, навчання стає більш захопливим і привабливим для дітей молодшого шкільного віку. Інновації допомагають молодшим школярам оволодіти навичками, необхідними для успішного життя в сучасному інформаційному суспільстві. Відповідно, сьогодення в початковій школі – це не просто впровадження нових інноваційних технологій, а й сукупність змін, які спрямовані на створення більш ефективного, цікавого та індивідуалізованого освітнього середовища для молодших школярів.

Погоджуємося з Г.Стрільчик, що в умовах реалізації Концепції Нової української школи вагомим значення набуває інноваційна діяльність закладів освіти, що характеризується системним експериментуванням, апробацією та застосуванням інновацій в освітньому процесі. Реалізація компетентнісного підходу в освіті призводить до оновлення принципів формування змісту та методів навчання, переорієнтації із процесу на результат навчання [3, с.29].

Інноваційною є освіта, яка, на думку О.Побережець, орієнтована не стільки на передачу знань, які постійно старіють, скільки на оволодіння базовими компетенціями, що дозволять за необхідності одержувати знання самостійно.

Інноваційним авторка вважає такий заклад освіти, де постійно проводяться наукові дослідження, а в навчальних планах цих закладів можуть бути наявні такі форми навчання, як проєктні розробки, тренінги, при цьому ресурсне забезпечення освітнього процесу повинно відповідати рівню передової науки. Сучасне освітнє середовище створює неповторне індивідуалізоване та персоналізоване враження, де у кожного є можливість відшукати себе [2, с.283].

Так, середовище школи – це місце, де зустрічаються та взаємодіють не лише учні, вчителі, навколишні мешканці та гості школи, де відбуваються не лише уроки, цікаві зустрічі, свята та концерти, але й лекції та семінари, діють відкриті лабораторії та майстерні у різних галузях науки, мистецтва та технологій. Беззаперечним є той факт, що шкільне освітнє середовище здатне не тільки забезпечувати комфорт для учасників освітнього процесу. За допомогою організації простору здійснюється вплив на мотивацію учнів до навчання, формуємо сприятливу атмосферу, задовольняємо потребу в дослідженні та інші освітні потреби учнів [2, с.283].

Освітнє середовище закладу освіти А.Каташов визначає як «сукупність духовно-матеріальних умов функціонування закладу освіти, що забезпечують саморозвиток вільної і активної особистості, реалізацію творчого потенціалу дитини. Воно виступає функціональним і просторовим об'єднанням суб'єктів освіти, між якими встановлюються тісні різнопланові групові взаємозв'язки, і може розглядатися як модель соціокультурного простору, в якому відбувається становлення особистості» [1, с.8].

О.Шапран та Ю.Шапран переконані, що інноваційне освітнє середовище – це «педагогічно доцільно організований простір життєдіяльності, який сприяє розвитку інноваційного ресурсу особистості; інтегрований засіб накопичення і реалізації інноваційного потенціалу закладу освіти». Структурно інноваційне освітнє середовище, як вважають науковці, складається із трьох взаємопов'язаних компонентів: суб'єктно-ресурсного, матеріально-технічного та технологічного, які взаємопов'язані між собою та визначають педагогічні умови його формування. Виникнення інноваційного середовища як

новоутворення педагогічної науки є результатом існуючих протиріч між інноваційною практикою та консервативними формами освіти, які не відповідають вимогам часу [4, с.110].

Отже, на основі вищезазначеного, інноваційне середовище у початковій школі розуміємо як динамічне, творче та розвивальне освітнє середовище, спрямоване на формування в молодших школярів ключових компетентностей. Воно передбачає використання новітніх технологій, інтерактивних методів навчання, а також створення умов для самостійного дослідження і творчості учнів. Основними характеристиками інноваційного середовища у початковій школі виокремлюємо: орієнтацію на учня, активне навчання, використання новітніх інформаційних технологій, міждисциплінарний підхід у набутті знань, творчість та інновації, командна робота, відкритість для змін.

Список використаних джерел:

1. Каташов А.І. Педагогічні основи розвитку інноваційного освітнього середовища сучасного ліцею: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01. Луганськ, 2001. 20 с.
2. Побережець О. Інноваційне освітнє середовище як інтегральний засіб професійного розвитку педагога НУШ. URL: https://znayshov.com/News/Details/naukovo-metodychnyi_visnyk_58
3. Стрільчик Г. Нова українська школа у вимірі інноваційних освітніх практик. Нова педагогічна думка, 2024. №1(117). С.28-33.
4. Шапран О.І., Шапран Ю.П. Створення інноваційного освітнього середовища в процесі професійної підготовки майбутнього вчителя. URL: [http://www. Sport pedagogy.org.ua/html/journal/2010-09/10soitpt.pdf](http://www.Sport pedagogy.org.ua/html/journal/2010-09/10soitpt.pdf)

Людмила Буцко

спеціальність 013 Початкова освіта
другий (магістерський) рівень вищої освіти
Мукачівський державний університет

Тетяна Мочан

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри теорії та методики початкової освіти,
Мукачівський державний університет

РОЗВИТОК ПІЗНАВАЛЬНОГО ІНТЕРЕСУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ ПРОБЛЕМНОГО НАВЧАННЯ

Розвиток пізнавального інтересу у молодших школярів є одним із ключових завдань сучасної педагогіки, адже саме в цьому віці формується

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>